

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful, ca prețuri foarte moderate.

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

Situatii scăpate.

Nimic mai dureros pentru un om îngrijat de viitorul său, ca a observa, că ba azi una, ba mâine altă situație favorabilă i-a lunecat ușor pe dinainte, a scăpat-o oare cum printre degete, fără a o fi folosit pentru realizarea unei ori altei părți din planul vieții sale! Deși o putea.

Și nimic mai dureros pentru inima unui om îngrijat de viitorul neamului său, ca a observa că, poate zilnic, ori cel puțin în răstimpuri destul de apropiate, lunecă, fug, una după alta, momentele, clipele, situațiile, cari erau așa de potrivite în o privință ori în alta, a fi exploatate în folosul cauzei poporului său.

Și noi Români din țerile coroanei ungare resimțim prea-prea des durerea pentru atari situații ce ne fug și ne lunecă printre degete!

Intr'adevăr aceasta ne e impresia și convingerea, urmărind evenimentele ce se desfășoară ca într'o uriașă panoramă în viața popoarelor din monarchia habsburgică, când în una, când în cealaltă din cele două jumătăți ale ei!

Abia trece o săptămână care se nu ne vestească câte un fapt din viața popoarelor nemaghiare aici, negermane acolo, care e merit a înălța inimile luptătorilor naționali ale popoarelor oprimate, și fiecare îmbie privilegiu a lega de el importanță, și a face să răsară din el alt fapt simil, care se înalțe și mai mult cauza pe care acela a promovato.

Și noi le vedem aceste clipe prețioase, aceste situații priincioase, dar, desordonați, desorganizați cum suntem, nu avem chipul și modrul de a putea folosi și noi, de a ne încopcia și noi interesele noastre de aripile momentului, ca să le ridice și pe ele, — și aceasta nu o putem, numai pentru-că de present ne lipsește cu totul o conducere, o autoritate, care să se intereseze, să miște, să exploateze, să lucreze pentru noi toți și pe placul inimilor noastre a tuturor!

Iată pentru-ce urgentăm noi cu toată stăruința ieșirea la suprafață, pășirea pe teren a celor dornici de muncă și de acțiune, din mijlocul nostru! Fie mulți fie puținii, numai fie buni și inimoși, căci mulțimea îi va urma și-i va aplauda și-i va sprigini, să-i vada numai la muncă, folosind clipele norocite, potrivite a ne accentua și noi cu ale noastre idei și doriri!

Priviți d. e. numai în viața parlamentară ungară, cu luptele ei aproape obscene contra armatei comune, unde tot mai are scut și limba noastră și unde fiii noștri nu-s huliți pentru credința și neamul lor. Vor să o prefacă și asta într'o desgustătoare pepinieră de maghiarizare. Și unde sunt fiii poporului român, unde sunt politiciii români, unde conducătorii masselor cari să-și ridice și ei cu toții vocea lor în cauză? Abia presa ce-și mai face datoria, anemică și ea, dacă nu vede încolo nici o mișcare de care să se încante, să se însuflețească, să se avênte!

Cei cu dor de activitate serioasă, națională, să pășească dar' odată pe teren, să-i vedem, să-i recunoaștem, să le știm rolurile și să-i urmăim, căci altfel prea se întinde anemia în toate vinele poporului nostru și prea trebuie să îndurăm dureri sufletești, vîzînd cum ne trece pe dinaintea ochilor atâtea situații scăpate!

„Curentul nou“, e el „nou“?

Di Al. Mocioni, în cunoscutul dsale articol de forță, a numit stăruințele de a se introduce oarecare modificare în politica noastră, stăruințe mai viu accentuate prin pășirea pe teren a grupării din jurul foii „Libertatea“: „Curent nou“. Și de atunci mult s'a scris prin foile române dela noi despre „curentul nou“ și iară nou, care militează special pentru intrarea în activitate politică și față de parlamentul țării. Și acest așa zis „curent nou“ a cucerit de-atunci încoace mult teren și azi o putem spune fără a exagera, că acest curent e cel care are simpatiile aproape generale ale poporului nostru, sus și jos. Despre el să discută în foi, despre el își scriu pe cale privată unii și alții, de el se vorbește mai mult acolo unde despre ale politice treburilor vorbă să face.

Un fruntaș bărbat politic român, în o scrisoare a sa către un membru al grupării noastre, face o mică rectificare a numirii date de dl Mocioni stăruințelor activiste, vorbind despre acest lucru printre altele așa:

„Curentul nou, este deja acum vechiu, și puterea lui s'a manifestat încă acum zece ani. Căci noul curent a dat în realitate lovitura de moarte Comitetului național dela 1892, care n'a știut, după prezentarea Memorandului, să-și deie samă de situațiune.

„Noul curent politic, ca toate curentele nou, cari sunt lăsate în voia lor și trec înainte fără regulă și fără conducere, nu putea decât să distrugă. Nu creat, nici întărit, ci prins și condus trebuie acest curent nou, pentru ca puterea lui să devină creatoare și să fie pusă în serviciul politice naționale!

...»Numai din întrunirile celor de un gând poate se rezultea ceva, numai din lucrarea armonică a celor cari aud și înțeleg glasul tainic al poporului, poate se isvorască puterea conducerii noului curent! Discusiunile nesfârșite cu oameni »mari«, care apără teorii abstracte, fără valoare pentru politica practică, sau cu oamenii »mici«, cari se leagă ca orbul de gard, au să țină noul curent tot în stadiul destrucțiunii.

De 1 April...

Tribunalul dela Cluj a nimerit de a inmanat preotului Ioan Moța actul de punere sub acuză al procurorului din Cluj pentru articolul »A murit Matia și cu el dreptatea«, tocmai în ziua de 1 April...

Îi face cunoscut, fără motivare mai detaliată, că îl pune sub acuză pentru ațtarea naționalității române contra celei maghiare și pentru preamărirea celor condamnați în procesul Memorandului.

Scurt, grăbit; la ce atâtea motivare; să s'ajungă numai cât mai iute la pertractare și la doritul sfârșit.

Novissima.

Zilele de 30 și 31 Martie au fost zile de bucurie pentru șovinismul unguresc.

„Tribuna“ a stat în aceste zile nu mai știu pentru a cătea-oară înaintea curții cu jurați din Cluj. Redactorul ei responsabil G. Mohan a fost în 30 Mart. osândit la 1 lună temniță și 500 cor. pedeapsă în bani, pentru un articol din a. tr., ear' în 31, pentru o serie de articli scrisi de T. Raica, profesor în Ploesti, a fost osândit la alte 8 luni temniță și 1600 cor. în bani!

Pedepele în bani să detrag din cauția foii „Tribuna“.

G. Mohan are acum de împlinit de tot 2 ani robie pentru prigonitul ziar român.

Libertate de presă, nu-i vorbă.

Episcopul Aradului.

Atât ziarele din Arad, cât și cele din Pesta, ear mai nou »Tel. Rom.« din Sibiu, aduc știrea, că M. Sa Impăratul-Rege, a întărit deja pe Preacuviosul archimandrit Ioan I. Papp de Episcop al diecesei gr.-or. române aradane.

Luând cu bucurie știre despre acest fapt, merit a face să se îndepărteze tot mai mult, peste codri și peste munți pustii, furtuna ce atât de furioasă și prea îndelungă vreme bubul de-asupra acestei frumoase și mari diecese române, și a cărei mugete ultime toț să mai aud ca venind din negre depărtări și adâncimi, — nu putem decât să rugăm pe D-zeu, ca bărbatul ce în curînd va urca treptele archierești la Arad, să se și valideze spre obștească mulțumire, dovedind în toate că vrednic a fost de frumoasa încredere ce majoritatea Sinodului diecesan a pus-o întrînsul. Om încă destul de tiner și în plină vigoare, dorim întăritului preasfințit Episcop, mulți ani cu ferice, ca să poată îndeplini un program întreg de lucrări folositoare pentru scumpa sa biserică și națiune!

LIMBA MAMEI

nu mai e

limba maternă a fiului ei!

Vorbă mare și isbitoare e aceasta, și semn este de o colosală aberațiune mentală la acela ori aceea, cari sunt în stare a proclama un atare principiu aventuros, ba stupid! Așa de „liberali“ nu au ajuns a fi nici aventuriosii americani, ci rezervată a fost „gloria“ proclamării acestui principiu, liberalilor politici maghiari! Aflăm din isvor bun de credință, că guvernul a pus prin organele sale de statistică, în circulație coale statistice, în cari rubrica veche și obicinuită la toată lumea, rubrica „limba maternă“ e înlocuită prin o rubrică ridicată pe noul „principiu“, anume rubrica: care limbă și-o declară cel întrebă de limba sa, ca maternă? Și ori-ce băiat dela 12 ani în sus, (așadar cam din clasa I. gimnasială) e în drept a-și alege de limbă maternă“ (?!?) pe aceea, pe care el o vrea, și mai ales pe care o vorbește el mai bine!

Ce va să zică asta? Nimic decât o nouă măsură desnădăjduită de a spori Maghiari artificiali! Să face statistica din ani în ani, întrebă organele statistice maghiare, în fața profesorilor maghiari, pe băieții români, slovaci, etc. ce limbă vorbesc ei mai bine, deci pe care și-o declară de limbă a lor, drept „maternă“, — și băieții firește vor da răspunsul dorit, spunînd pe cea maghiară, și statistica îndată a sporit numărul maghiarilor cu zeci de mii de suflete!

Pfui pe o astfel de vînătoare de suflete și falsificare a adevărului!

„Sună dobele, sună!“...

Nu tobele de cari aduce aminte acest cântec de răboiu devenit popular și legendar, ci dobele executorilor la moșile nemeșuților unguri. Să bat ele dobele și pe la moșioare românești, dar acelea sunt dobe mici, cu glas slăbuț, nu răsună țara întreagă de sunetul lor.

Când însă la moșia cea mare și frumoasă, vrednică sute de mii, alui Ugron Gábor, deputat dietal, proprietar de fabrică de țiglă, etc. etc., când în fața mândrului castel de pe aceasta moșie sună doba, — glasul aceleia răsună peste o țară întreagă!

Foile maghiare aduc cu vedită părere de rău știrea, că în 27 Mărțișor, s'a licitat moșia mare și frumoasă alui Ugron dela Almakerek. Și ele scriu cu glas tănguios așa:

„Și moșia ajunsă la dobă, a căzut, durere, în mâni săsești, a cumpărat'o cassa de păstrare săsească din Almakerek și Ioan Töpfer, locuitor în Sibiu, cu 320.000 cor.“

Apoi adaug îndată:

„Și soartea moșiei lui Ugron Gabor amenință în Ardeal nenumărate alte moșii (nemeșești). Moșii în preț de zece milioane sunt pe cale de-a aluneca în Ardeal din mâinile maghiare.

„Proprietarii lor le îmbie statului, ca să le cumpere, ca nu cumva să cadă toate pe mâinile naționalităților“.

Același lucru pe care l'am scos la iveală și într'un număr de mai nainte: ușurătate neserioasă la elementul maghiar de printre noi, și hărnicie și precauțiune laudabilă la neamurile nemaghiare. Aceste împregiurări însă, pecăt au drept a îngriji și desnădăjdui pe Unguri, pe atât sunt menite a ne însuffa nouă liniște și încredere în viitor. Căci tot rămâne adevărat cuvîntul: „al cui e pământul, al aceuia e țara“. Și sub picioarele nemeșuților unguri să clătină tare pământul prin Ardeal.

Bățul pribegiei.

Ne doare inima când scriem despre bățul acesta pe care multe lacrimi au căzut și l'au udat, și după care vedem întinzîndu-se tot mai multe mâni și din poporul nostru.

E doar lucru știut și simțit, că mai ales la oamenii din popor, numai acela să hotărăște a pune mîna pe bățul pribegiei, care în patria lui, în satul lui, în căsuța lui simte că numai greu și amar îl așteaptă, greu de care cearcă să fugă, și pornește la drum spre hotară îndepărtate, necunoscute, care îi apar în închipuirea lui mai frumoase, mai atrăgătoare, mai blânde, și-i apar așa tocmai fiindcă încă nu le cunoaște, că plutesc înaintea ochilor lui învăluite în farmecul necunoscutului. Când ajunge însă a-și pune piciorul pe ele, nici odată, dar nici odată nu le găsește așa fericoare precum și-le-a închipuit, ci tot lume află și acolo, cu greutate, cu dureri, cu ostenele, ba o lume în felul său și mai grea, căci acolo începe a simți în sine și vernele cel rozător de inimi: dorul cel nebiruit de casă, de rude, de părinți, de mormintele lor.

Indeosebi spre America să pornește azi lume după lume. Și au început a porni mulți și din poporul nostru.

Acum d. e. aflăm, că din Vinerea pleacă aproape 50 de Români, toți bărbați în floarea vieții. Vre-o 30 din ei pleacă zilele astea ceialaltă le vor urma, îndată ce au pasapoartele.

Mulți din ei să vor întoarce eară, dar cei mai mulți nu-și vor mai vedea satul lor, nici căsuța în care s'au născut și au crescut, nici frații, nici surorile, nici mormintele părinților lor!

Foile noastre scriu și-i îndeamnă să nu plece. Dar oamenii nu ascultă. Că e traiul greu aici, și să făgăduesc riuri de lapte și miere acolo. Și nu e adevărat. E rău și la America și se face tot mai rău. Capeți bani, dar pentru lucruri grele și primejioase cari le poți plăti cu viața. Și mai ales va fi rău de aci încolo, că și americanii s'au îngrozit de atâtea puhoiu de lume ce dă năvală spre ei, și nu slobod în țeară decât pe cei pe care îi judecă a fi vrednici de a trăi acolo, și pun bir de intrare vre-o 40 cor. de omul

ce vine la ei, și și așa pe mulți îi pornesc napoi, dela țermii țerii lor!

Români! cari nu aveți meserie și nu cunoașteți limbi, ca d. e. cea nemțească, nu vă pripiti cu plecatul la America, că puteți plânge cu lacrimi amare ciasul ușuratic în care v'ati hotărât a pune mâna pe amăgitorul dar' durerosul băț al pribegiei!

„Episcopul Ardealului“

sau

vanitatea împreună cu răutatea!..

Episcopul papistaș ungar din Alba-Iulia își dă, cu dela sine putere, titlul de „Episcopul Ardealului“. Și mai anii trecuți înșiși ministrii unguri au recunoscut, că doar pe drept ar fi purtând această îngâmfată numire.

Acum însă această titlul falsă și goală, e măr de ceartă între episcopul ungar papistaș din A-Iulia, și între cel ev. reformat din Cluj. A mai fost și anii trecuți ceva sfară 'n țară despre acest lucru, — lumea mare însă a zimbbit de întegă afacerea și a trecut peste ea la ordinea zilei.

Acum însă „mieii“ reformați din Cluj, în frunte cu marele lor curator Bánffy, s'au pus se tulbure apele țig-nite ale hrăpitorilor de titule dela Alba-Iulia. Săptămăna trecută, la guvernul din Pesta a sosit o scriptă mare cu pecete roșie dela Episcopul reformat din Cluj, subscrisă scripta de el și de soțul Bánffy, în care protestează din greu și cu vioiciune contra numirii ce își arogă Episcopul papistaș dela A. Iulia și cerșe-l silească a se numi și iscăli „Episcopul romano-catolic al Ardealului“, că asta e legiuit, mai mult-nu!

Nu știm cum va ieși hotărîrea ministrului, știm și vedem însă atăta, că doi îngâmfăți, capi ai bisericilor ungurești din Ardeal, neavând altă de lucru, se ceartă pentru o titlul pe care nici unul, nici altul nu o vrednicește! Căci dac'ar fi să aibă cineva drept a se numi arhieru al Ardealului, apoi nesmintit, că acest drept n'ar reveni nici unui Episcop ungar, reformat ori papistaș, — ci, având ei abia câte o mână de credincioși din marea poporațiune a acestui mare Principat, iar covârșitoarea majoritate a locuitorilor Principatului fiind Români curați, — această numire și-ar putea-o lua cel mult oare-care din episcopii români, căci știindu-te pas-

tor al poporului român de-aici, popor, care după stările etnice singur ar fi în drept să zică: Ardealul e al nostru, — apoi tot ai mai corespunde adevărului numindu-te Episcopul Ardealului.

Dar' archereii români nu o fac. Ei nu se expun ridicolului, prin astfel de numiri arogante, sforăitoare. Calitatea aceasta e și ea o specialitate ungurească.

Ce-i lipsește poporului nostru?

Dela un preot tiner din o comună fruntașă română, primim articolul de mai jos, căruia ne roagă să-l facem loc.

— Mărțișor, 1903.

Onorată Redacțiune!

Am venit în comuna asta fruntașă cu inima tineră plină de iubire pentru bine și frumos, și credeam, că dacă eu doresc bisericii mele și neamului tot binele, negreșit asemenea mie va fi dorind și întreg poporul, și vedeam deja viitorul parohiei și a comunei mele zimbindu-mi în colori frumoase. Ba închipuirea tinerească mă făcea să cred, că nici n'am s'astept multă vreme până voi vedea tot felul de lucruri bune răsărind ca din pământ la sfatul meu și crescând și înălțând vaza poporului în launtru și'n afară.

După abia câțiva ani de păstorire însă, trebuie să recunosc, că iluzia mea frumoasă tot mai mult se risipește. Poporul meu, deși compus din țărani mai aleși, nu din niște înapoiți și nevoiași, — mă ascultă cu drag, dar' mă ascultă numai, cu urechile, nu însă și la săvârșirea faptelor frumoase pentru care eu încerc să-l învierez! Aud pe zeci de inși spunându-mi și în față și în dos, că zău frumoase lucruri ne învață popa nost, tare-i învățat, dar' când se fac pașii pe terenul faptelor la care îi chem, li-s legate picioarele de pământ cu lanțuri de fer!..

Mă miră mult acest lucru. Nu sunt dintre preoții, cari numai zic poporului „fă așa și așa“, iar'

din sat. Ar fi fost fruntea flăcăilor dacă s'ar fi întemplat să fie a vreunui om gospodar și cu dare de mână.

Flăcăii și fetele din sat, în fiecare Duminecă sau zi de sărbătoare, eșiau cu cimpoieșii și cobzarii lor de făceau horă în marginea pădurei de-n deal de sat.

Intr'una din sărbători rupându-se hora „să mai hodinească lăutarii“, cum spuneau ei, feciorul babei să abătă nițel prin pădure, să ochiască ceva uscături, cu chip când s'o întoarce acasă, să ia și o sarcină de găteje pentru de foc.

Mergând cu ochii n'ncolo ni'coace, iată că dă de un cal gemând, căzut de slab și bătrânețe.

— Doamne! a cui o fi calul acesta de nu-l îngrijește? — zise el. Și se întoarce repede la flăcăi să deede de veste.

Trei din flăcăi zise: — Da l'am văzut și noi, e o căzătură.

— A cui e? întrebă feciorul babei. — Nu știm, — răspuse vre-o doi de lângă el.

— Nu te teme, de bun nu l'a lăpădat a cui o fi, — zise unii.

Bine dar a cui o fi!? ce fel de om să fie acela să-și lapede vita bol-

ei nu fac nimic, ci eu de fapt le-am premers în multe cu exemplu, înscriindu-mă d. e. la un fond nou înființat pentru biserică cu sume acuși peste puterile mele, și credeam că dacă vorba mea îi mișcă, apoi acum fapta mea de sigur îi va atrage, și mă vor urma, ba mă vor chiar întrece.

Aș! Iluzie naivă! Iar' m'au lăudat toți, dar' de urmat abia a 4-a ori a cincina, din cei câți mă puteau urma. Și și între aceia unii cu prindere de zece-ori ca mine de mare, s'au scris cu sumă pe de 3-ori de mică ca a mea!

Iar' ce m'a mâhnit zilele astea îndeosebi, a fost moartea unui parochian fruntaș, om cu stare bună, fără copii, care îi plăcea să se lase a fi măgulit și gugulit. Și îl luam toți între noi, îl susținem în comitetul parochial ca pe un membru de frunte, în credință că va lăsa sfintei biserici ceva la moartea lui, și el știa că așteptăm asta, și ne chiar dădea să înțelegem, că va lăsa ceva din averea sa. Zilele astea a murit. Nici aminte nu și-a adus de sfânta biserică! A murit ca un dobitoac fără simț, ba mai rău ca dobitoacul, că dobitoacul cel puțin nu înșală cu făgăduințe pe celelalte dobitoace, dar' el ne-a înșelat pe noi să-i dăm o cinste, pe care la moarte s'a dovedit, că n'a vrednicit'o nici în cea mai mică măsură! Că el ne mințea făgăduind bisericii ceva, ca să-l cinstim, pe când pe fundul inimii lui purta gândul nemernic a nu-și împlini făgăduința.

Cărturarii nostri dau pildă destul de frumoasă în privința jertfirii pe altarul bisericii și neamului. Dela cărturari, preoți și mireni, ca Gozdu, Bob, Șaguna, Vancea, Andronic, Pavel, și dela alții mulți, avem o mulțime de fundațiuni frumoase, dar' tot prea mici încă pentru trebuințele cele mari ce avem.

De ce poporul nostru nu prinde și el pilda lor, de ce în poporul navă, cu care poate s'a slujit un sfert de veac?!

— De, știm noi, — răspuse alții. — E a corbilor! — strigă unul în bătaie de joc.

— Mă flăcăi! a cui o fi, a cui n'o fi, eu de-seară cobor la „han“; și de nu s'o afla stăpânul, sau că stăpânul se lapadă de el, îl iau eu și-l îngrijesc, — tot n'am eu nici o vită.

Toți flăcăi se porniră pe ris. — Da e și bun odor!.. mai zise unul.

— Uite-așa precum îl știți. Până voi avea altul mai bun, o să fac eu treabă și cu acesta, — le zise feciorul babei.

— Ia-l, poate te faci împărat și-ți trebuie, — zise altul bajocoritor. Peste oi!.. strigă câți-va.

— Treaba lui; poate își va face o căruță, — spune unul mai așezat la vorbă, spre a nu se stârni gălăv.

Feciorul babei puse stăpânire pe cal, și-l întrăcă binișor, — după-ce mai întâiu văzu că nu dă de stăpânul seu; — și acum se hotărî să plece încotro l'o îndrepta Dumnezeu să-și câștige pâinea.

— Unde te duci, dragu mami, cu globa asta de cal, — dăi mai bine drumul în pădure și te du pe jos dacă

de jos sunt așa de rari jertfele mai însemnate, mai vrednice de pomenit?

Eată ce ar fi datorința preoților nostri, uniți și neuniți, a predica poporului, și iată ce ar fi și datorința foilor noastre cetite în popor, a propovedui și a stărui mereu!

Că prea e puțin încă spiritul de jertfă la popor, și prea așteaptă el ca tot alții, consistoarele ori mila țerii, să-i susțină chiar și așeză-mintele ce le are!

O rugăciune.

Poetul ungar Szabolcska M. care vrea să vină preot la Ungurii din Orăștie, a scris și de 15 Martie o poezie politică, persiflând crud pe cei-ce în ziua de 15 Martie a fiecărui an să bat în pept vorbind de libertatea acestei țeri, de ideile liberale fericoitoare proclamate la 1848 în această zi!

Iată partea întâie a poeziei. O redăm că prea scapă a spune câte-un adevăr despre nemeșasca nație. El cântă așa:

D-zeule tare, D-zeule al libertății
Spre tine să înalță azi sunătoare
Jurăminte și făgăduințe patriotice
Din țara celor patru riuri și trei dealuri.
Și cu hosane și cu zgomot solemn
Își arată omagiul lor
Urmașii eroilor.
În mijlocul acestui zgomot de sărbări
Sufletul meu singuratic
Abătul, orfan, trist
Cade la picioarele tale.
Eu închizându-mi ușa, în taină
Mă rog ție, Domnul meu,
Pe care nu te poate nimenea
Preamări numai eu gura!
Mă rog, iartă-ne păcatele;
Iartă că cu posare îndrăzneată
Îndrăsnim să luăm în deșert
Numele Tău an de an

[la 15 Martie adevă!]

Suntem rei, Doamne, și contopiți în

[răutate!]

Suntem făptuitorii sclăviei urite!
Mai rei și mai moleșiți decât
Toți câți vre-odată și-au trăit zilele
În casa sclăviei!
Căci aceia cel puțin se rușinau
De robie. Iar noi
Provocător și amăgitor
Mințim vorbind de libertatea
Acestei patrii și a noastră!

Cam așa-i, cam, zicem și noi!

ți-ai pus în gând musai să pleci. Nu-ți mai lua belea pe cap, — îi zise maică-sa...

— Mamă! într'adevăr e slab și păcătos — dar cum l'am văzut 'mi-a fost milă de el și 'mi-a căzut drag la inimă. Calul era părăsit și n'ingrijit; dar gândul meu îmi spune c'o să se facă voinic ș'o să străbat de parte cu el.

— Mergi sănătos maică și Dumnezeu să-ți ajute și să te ia în samă încotro te-ai întoace cu fața, îi zise maică-sa plîngând că se desparte de singurul fecior, după-ce mai întâiu îi puse o turtă în desagă.

De trei zile și trei nopți feciorul babei călătorea neîncetat pe drumuri foarte anevoioasă, cum era pe atunci: sate depărtate, drumuri ne-umbrate.

Și cum trecea printr'o pădure de tot sălbatecă, în puterea nopții, iată vede în depărtare ca o pară de foc „Ce să fie acolo! o limbă de foc niscaiva duhuri necurate“ își zise feciorul babei. Și tot gândind așa, voinicul apucă într'acolo; dar calul se opri. „Hi! hi! Harap“, zise feciorul babei, — căci așa îl numea pe cal din pricină că era negru ca fața unui harap. Atunci calul ear porni și merse încet-încet până ajunse la locul unde

Știri politice

— Regele Angliei a întreprins zilele astea o călătorie pe marea mediterană, la Algeria și Tunis. În calea sa Regele va atinge țermii Italiei și își va da o întâlnire cu Regele Italiei, iar la întoarcere din Tunis va avea o întâlnire cu Președintele Republicii franceze, dl Loubet, în oarecare port ori chiar în Paris, nu e încă stabilit. Să scrie, că călătoria Regelui n'are nici o însemnătate politică. Totuși Regele e însoțit de un secretar ai ministerului seu de externe.

— Din Balcani vin mai nou următoarele știri:

Calea ferată orientală ce duce la Constantinopol, e azi întreruptă. O bandă oarecare, se ține, că de Macedoneni, au spart cu dinamită podul de fer, zis „Podul Mustafa-Pașă“ dela stația de același nume.

— Altă cinste dela Țar. Tătuțul dela Nord trimite prin colonelul rus Sistojew o scrisoare Principelui Muntenegrului. În scrisoare îi dă veste despre o nouă grație a sa: că îi trimite 8 baterii de tunuri rezezi, de calibru mic, — drept semn al grijii ce poartă micului principat slav.

— Inarmările Sârbiei. Ziarul „Pester Lloyd“, a adus zilele astea stirea că ministrul de războiu al Sârbiei a trimis în Ungaria o comisiune ca să cumpere opt mii de cai pentru armată.

Deosebit de aceasta, a comandat 45 de milioane de cărtușe la fabricile austriace și 50 de mii de mantale militare la fabricile franceze.

Pester Lloyd mai adaugă că comenzile acestea erau de lipsă armatei sârbești, și ele nu au nici un caracter îngrijitor.

Correspondență

Hațeg în 26 Martie 1903.

Onorată Redacțiune!

Întemplantu-se că Duminecă în 22 Martie 1903 un creștin de religia gr.-or., românească se fie înmormântat prin preotul maghiar ev. reformat din Hațeg — în o

văzuse voinicul para de foc; când acolo, ce să vezi! era era o pană mare și strălucitoare ca aurul, a vreunei păsări uriașe. Voinicul sări numai decât de pe cal, și ia pana. „Iai pana... dar până are cântec“ îi zise un glas necunoscut. „Cine a vorbit? strigă voinicul, răsucindu-se în loc înspăimântat.

— Eu, eu, stăpâne, nu te înspăimânta.

— Care eu? strigă voinicul, căutând cu ochii să zărească vre-o ființă omească ce-i vorbea în acest pustiu.

— Eu. Harap nezdrăvănil, calul tău, stăpâne.

— Cum? scumpe tovarăș, tu avut'ai graiu și fost-ai năzdrăvăn?

— Da, Mări, stăpâne! eu sunt menit să slujesc pe acel ce-i va fi milă de mine, mă va îngriji și nu-i va fi scârbă de ranele mele de ham și de biciuri. Însă nu sunt eu acela pe care m'ai crezut tu stăpâne și cu flăcăii din sat; eu anume m'am prefăcut în așa căzătură slabă, știind că numai ție îți va fi milă de mine, — de oare-ce Dumnezeu te-a lăsat cu inimă bună și cuget curat, deși ai fost neprețuit și hulit în sat. Căci dacă a-și fi venit la tine mândru și frumos așa cum sunt, atunci toți s'ar fi grămădit să mă ia, și s'ar fi făcut

FOIȚA

DEMULT...

O da!... De mult... Așa era
Și ea... cu plete aurii,
Cu ris copilăresc și clar,
Cu ochi cuminiți, căprii!..

Copil nevinovat! Mă 'ntrebi,
Să-ți spun, c'atât ai vrea să știi,
Să-ți spun, că cine m'a 'nvețat,
Să scriu eu poezii?!

Eu tac... și nu-ți răspund nimic,
Dar' două lacrimi arginții
Imi șterg din ochi... A fost de mult,
De mult... Doi ochi căprii!

Victor Bontescu.

IANCU P. PĂUN

FECIORUL BABEI

— POVESTE —

A fost într'o vreme o babă bătrână și trăia cum da Dumnezeu într'un bordeiaș din marginea satului, împreună cu feciorul ei.

Feciorul babei era un flăcău voinic, mîndru la statură și cel mai chipeș

corespodință mică am destăinuit cazul ziarului „Tribuna“.

Pe când speram că se cetească publicul mare despre această prevaricație, mă trezesc că capăt răspuns în posta redacției în Nr. 49 așa:

„Ortodoxul: Nu putem publica lucruri „atât de locale, — atât de personale și atât de „bagatele“.

Auzi lume, însă nu te prea mira, că doară au mai fost timpuri când vlădici gr-or. era supuși superintendentului reformat, și când preoții gr-or. purtau pe umerii lor pe vlădica reformat, — te miră însă lume, că chiar astăzi, ei gazetarii, — purtători ai steagului — chiar cei dela „Tribuna“, declară cazul de „local“, „personal“ și atât de „bagatel“!

Trebue să fi foarte miop, când afirmi astfel de lucruri, ești un gr-cat. d-le Redactor? Sau nu știți D-voastră că din o schinteie se aprinde casa și că intrând un lup în staul omoară turma întreagă! Ei, dar pe D-voastră numai politica mare, sireaca, ve împoartă. O, biată politică, pe ale cui mâni ai mai ajuns!

Ori D-voastră nu știți că:
Limba, legea, lucruri sfinte
La străbuni erau!...

Apoi preotul reformat, de dragul „Tribunei“ nu-și va schimba limba rituală maghiară, ear dacă prohodirea înmormântării și predică maghiară la înmormântarea unui Român gr-or. e atât de „bagatelă“ cât nu merită a se da în vileagul românesc barem, atunci la ce ne mai silim să fim separați? Haid să ne unim cu toții cu reformații, și mulți din noi am ajunge în loc de temniță în fotele de catifea roșie!... Nu cumva aspiră oare domni dela „Tribuna“ și ei la o atare catifelare!

Am zis, că așa cred eu și credința mea e tare.

Ioan Muntean,
ortodoxul din „Tribuna“.

Reuniunea română de cântări din Orăștie

Având statutele deja aprobate, „Reuniunea română de muzică din Orăștie“ s'a constituit Duminică în 29 Martie n. c. Toți membrii ei activi, vre-o 30 de juni și 30 june, au luat parte la constituire, și ei unanim și cu însuflețire au ales de președinte și dirigent al Reuniunii pe dl Ioan Branga, care a înființat reuniunea vărsare de sânge pentru mine. Dar acum fiind singuri în pustiu, se-ți arăt cine sunt.

Nu isprăvi bine de vorbit și când se scutură odată de sgudui pământul. voinicul rămase uimit, cu gura căscată de ceea ce-i vedea ochii: un cal mare, tanțos și frumos, cum nu se mai afla altul pe lume; negru și neted la păr; nările și ochii ca focul; copitele albe de fildeș, corn de aur în frunte și bătut în pietre scumpe, potcoavele de oțel, strunarul de aur, frul și șeaua de mătăasă, lucrute numai în aur și pietri scumpe, care de care mai frumoase și mai strălucitoare.

De și era noapte și beznă de întunec, dar voinicul își răsuci mustața la scipirea pietrilor scumpe, zărindu-și chipul în părul calului neted și lucios ca oglinda.

— Acum urcă-te stăpâne, — zise calul.

— Cum se mă urc... cu așa haine proaste pe șeaua de mătăasă lucrată numai în aur și pietri scumpe?

— Urcă-te stăpâne, când îți zic. Sunt ceasuri când și stăpânul trebe să asculte de un cuvânt al unei slugi. Voinicul puse piciorul în scără și se aruncă pe șea, — luând frul în

nea și o conduce de ani de ani cu abnegațiune și desinteresare, fără nici o remunerare.

De cassar a fost apoi ales dl inv. Ioan Fleșeriu, de secretar dl Simion Damian ear econom dl Nicolae Branga. Membrii în comitet: George Silian, Ioan Oltean și dsoara Elena Haneș,

Constituită astfel Reuniunea. îi dorim prosperare și o recomandăm deosebitei bunevoitțe a publicului nostru din loc și jur, care să se înscrie printre membri acestei Reuniuni cultivatoare a artei. Trăiască!

Mari demonstrații contra Maghiarilor.

In Croația.

Mai bine de 2 săptămâni în Croația este o ferbere teribilă contra silurii cu care Maghiarii vor să își îmbuldească limba lor și acolo, d. e. pe la linile ferate. S'au ținut întruniri numeroase și foarte cercetate pentru a protesta contra virfii limbii maghiare în această provincie curat slavă, și studenții universitari au arangeat demonstrații uriașe și ținând săptămâna de cap!

În foile din Pesta dela 31 Martie cetim înregistrat cu vedită bucurie, că pe acea și nu mai e teamă de repetirea demonstrațiilor, că le-a venit ungarilor într'ajutor... ploaia. Fiind ploaie mare, demonstrațiile sunt întrerupte.

La gară, unde s'a pus o inscripție nouă, ungrească, au fost siliți să ridice paravane de scânduri ca să poată pădi tabla de spargere și murdărire.

Banul Croației a făgăduit schimbarea inscripțiilor supărăcioase, dar numai după-ce se vor fi liniștit lucrurile.

Toate foile, maghiare și germane, scriu, că o isbucnire atât de aprinsă a urei față de Maghiari, demult nu s'a vădut!

Așa-i, căci Croații, deși puțini, mândri de neamul lor, nu lasă să-i calce pe cap impertinentul șovinism maghiar!

Pagubă că nu-s și printre noi cât de mulți ... Croați!

In Fiume.

„Politikai Értesítő“ din Pesta scrie la 31 Martie: Valurile demonstrațiilor din Croația s'au răversat și asupra

mână. Dar rămase și mai uimit când se văzu de-odată încins cu paloș la brâu, cu haine scumpe, strinse pe pulpe și la mijloc, coif de prinț pe cap și cu curea de zale de sub bərbie.

— Ține-te bine stăpâne! — zise Harap năzdrăvanul.

Și cum sfârși vorba, odată se repezi în văzduh de cutreeră în sbor tot ținutul; voinicul privea cu uimire aripile mari și frumoase, ce le scoase de sub șea, și cari fălăiau în aer de tăea vântul și norii săgeată. Pe câmp vedea lume dormind, pe ape corăbii umblând; pe unele drumuri caravane călătorind; ear prin satu lui era liniște adâncă și fumul dela câte-va case se ridica ușor în sus; numai pe maică-sa o zări la lumina unui opaiț, cum torcea și cânta plângând.

Va urma.

H A Z.

Lipsă de atenție. Doamna cătră servitoare: Hm hm! Pe dinaintea porții noastre se preumblă deja de-o jumătate de oară un soldat în sus și în jos!

Servitoarea: Aceasta ați fi putut să mi-o spuneți D-voastră mai de timpuriu!...

orașul Fiume, cu acea deosebire că aici nu Croații, ci poporațiunea italiana demonstrează contra a tot ce e maghiar!

Mișcarea s'a pornit contra tablelor de firmă ungrești, O ceată de sute de inși au încunguiat o firmă pe care era scris: „Kávé, tea behozatali vállalat“.

Ziarul italian „Il Popolo“ agitase în preziua prin un articol foarte aspru contra tablei ungrești, provocând pe conducătorul orașului să pună capăt scandalosoaselor stări de lucruri și să facă să înceteze odată respândirea îmbulzitoare a maghiarimii.

A urmat demonstrația care va băga minte în capul pinteșilor cari își permit a pune și fi acest frumos Oraș italian aparținând coroanei ungare, inscripții ungrești.

NOUȚĂȚI

Alegerea de executor orașenesc la Orăștie, e pusă de vicispantul comitatului pe ziua de 6 April. Au concurat la acest post 13 inși, printre ei și dnii Laurențiu Perhaița din loc, Aurel Bersan și Ladisl. Borza din Hațeg. Precât știm, membri români ai comunității ar dori alegerea dlui Perheița din loc. Ungurii au nădejde a reeși cu Fr. Szócs.

Paștile la Orăștie: promit a ne procura în seara zilei a doua, o prea plăcută seară musicală. Harnica Reuniune Română de cântări e pregătită cu un bogat program, de tot nou, și ne va delecta într'un mare concert. Atragem de pe acum asupra lui luarea aminte a iubitorilor de muzică.

† **Nicolae Puican.** Cu sinceră părere de rău aducem la cunoștința cetitorilor, că tinerul Nicolae Puican, absolvent de filosofie, fost profesor la gimnasiul din Brașov, a încetat din viață Vineri în săptămâna trecută, în casa de sănătate din Sibiu, în etate de abea 32 ani. Regretatul reposat se ridicase din o cinstită familie de țerani din Orăștie, și prin sirguintă mare și-a câștigat aproape singur mijloacele de susținere la studii și își câștigase, pentru serioșitatea sa, simpatia celor ce îl cunoșteau. De vre-o 3 ani, ca profesor la Brașov, a fost atacat de cruda boală mentală. Venind acasă și agravându-i-se boala, a fost dus în urmă în casa de sănătate din Sibiu, unde îi sosi acum tristul sfârșit al unei vieți zbuciumate.

D-zeu se-l odichnească în pace și se mângâie îndurerata familie, care și ea atât de crud a fost lovită prin trista lui soarte.

„**Révașul.**“ Dl Dr. E. Dăian ne vestește, că noua foaie română, „**Révașul**“, va apare la Cluj în editura d-sale poate chiar în săptămâna asta! Redactor Basil Moldovan. Fie binevenit între noi.

Moară de benzină lângă Orăștie. Dl Avram Pleter din Orăștie în tovarășie cu dl Nic. Părău edificator, tot de aici, au întreprins ridicarea unei mori mânăte cu benzină, în comuna vecină Turmaș, pentru acest sat și pentru celelalte 4—5 sate vecine, în cari în toate nu sunt mori de loc, sau umblând numai câteva luni pe an. Oamenii din aceste comune vin mai toți la Orăștie la morile orașului, cale îndelungată și adesea foarte grea. Prin deschiderea morii de benzină se face acelor comune o mare ușurare în privința asta. Cu mai tot aceleași vămi își macină aci aproape, cruțând călătoriile și șederea cu zilele în oraș după rënd la măcinat.

Dorim întreprinzătorilor români cel mai desăvârșit succes.

Din Bucovina. În câteva sate dimprejurul orașului Cernăuți, în Bucovina, emigrările poporului au luat întinderi foarte mari.

Țăranii părăsesc cu grămada satele, vnzând pământul pe un preț de nimica.

Cei mai mulți pleacă la Canada.

Din satul Ros au plecat 25 familii (115 persoane), din satul Mamornica au plecat mai mult de jumătate.

Biată Bucovină, veselă grădină...

Abatoriu la Hațeg. După Orăștie, care în curând își va avea gata abatoriu (belitoarea de vite) zidit modern și aproape pompos la marginea orașului dinspre stațiune, cu 40.000 cor, urmează Hațegul care a scris concurs pentru zidirea unui abatoriu cu 16.000 cor.

O pușcă minune. Se telegrafează din Roma că un Căpitan de bersaligeri, Cei, a inventat o pușcă foarte ușoară care dă 20 de focuri pe secundă. În două minute, pușca aceasta dă focuri cari fac cât focurile a 60 de piese de artilerie.

Szabolcska Mihály, poet ungar, cunoscut și cetitorilor pentru posesiile sale politice, din cari am tradus și noi una în numărul nostru de Crăciun, — e vorbă că vrea să vie preot ev. ref. la Orăștie, la postul de paroch I.

FEL DE FEL

Un copil cu minte pentru norocul părinților lui. La Paris pe strada Des deux Enfants, se plimba o femeie frumusească cu fetița sa de șase ani. În plimbare s'a întâlnit cu bărbatul ei, care a părăsit-o de câteva luni. Bărbatul era încasator la o bancă mare și ținea în mâni o cutie de de aramă, în care erau 250.000 franci. Când a văzut pe nevasta și copilul sa, a pus cutia pe marginea trotuarului, și-a îmbrățișat fetița și a început a vorbi cu nevasta sa. Femeia l'a certat pentru necredință și bărbatul i-a răspuns foarte aprins. Cearta a atras o mulțime de oameni lângă ei. A venit îndată și poliția cari i-au condus pe amândoi la poliție.

Acolo i-a venit în minte bărbatului că a uitat banii pe trotuar! Înspăimântat a alergat îndărăpt la locul unde s'a fost întâlnit cu nevasta sa. Fetița ședea încă pe marginea trotuarului și păzia cutia. Când fetița văzu pe tatăl ei apropiindu-se îl întrebă:

— Tată, tu ai pierdut asta?

Din cale afară fericit își ridică părintele copilul și-i acoperi fața de sărutări. Cu fericire a alergat îndărăpt la poliție unde s'a putut încă întâlni cu nevasta sa. Acolo îndată în fața color dela poliție s'au ipăcat și de atunci e sfânta pace între ei.

VINUL LA ROMANI

Se discută azi, fi lumea științifică, că oare vița de vie fost'a ea adusă în Italia din Creta, sau e o plantă indigenă în toată Europa centrală?

Din discuții ese cert la iveală, că Romanii cei mai vechi, cunoșteau vinul, de care se foloseau în mod foarte cumpătat, dar femeilor le era cu totul oprit să bea vin!

După datele lui Pliniu numai cătră anul 600 au început Romanii să prețuiască succul viței și a să deda serios la cultivarea viței de vie.

Curdel în o scrisoare mai nouă ne dă date curioase despre rodnicia viței, și despre prețul vinului la vechii Romani. Pe timpul lui Columele se câștiga după juger 30—40 de amfore, (amfora = 26 lit.) dar câte odată nu ajungea nici la 20 de amfore. Ear viile superioare dădeau și 150—300 de amfore.

Prețul vinului nu era la ei mare: cu 250 de ani înainte de Christos Congele = 3 lit. 1/4, se vindea cu 1 as = 10 bani (fileri). Pe timpul lui Claudiu vinul nou se vindea

40 de orne cu 300 de sesterțe adecă 500 de lit. cu 82 coroane.

Vinurile nobile vechi d. e. cel din insula Chios, se vindea metretes-ul cu 2 cor. 10 bani în Atena; având în vedere greutatea transportului, prețul lui la Roma trebe să fi fost cu mult mai mare.

Vinul Apimian (cel din ani 633 înainte de Christos) care se vindea cu 160 de ani mai târziu, se vindea 1/4 păhar de vin cu 55 de bani sau litrul cu 12 coroane.

Din aceasta se vede, că Romanii deși aveau și ei câte un vin mai scump, dar tot nu cunoșteau încă prețurile extravagante ale vinurilor noastre fine, cum e p. e. Chateau-Lafitte, din care cel din 1811 se vinde cu 130 de coroane butelia.

MAI NOU

Albanezii răsculați!

Albanezii, mari contrari a reformelor pe cari Turcia vrea să le introducă în Macedonia, — au prins armele în Sârbia veche. Au aprins mai multe sate și le-au jefuit.

Soldații Turci au pustit total satul Carbinzi și pe locuitori i-au măcelărit fără cruțare!

S'a decretat staturiu peste tot locul.

Alegerile pentru sinod.

Joi s'au făcut alegerile pentru sinodul arhidieceșan dela Sibiu în colegiile preoțești. Pecât aflăm, în Zarand a fost ales tot prea on. domn Vasile Dămian, distinsul protopresbiter al Bradului; la Iliia Dr. Miron E. Cristea, asesor consist., la Deva: Ioan Papiu protopopol Sibiului; la Hondol Vasile Domșa, protopresb. Orăștiei; la Sebeș Sergiu Medean protpp.

Mulțumită.

Exprimăm pe calea aceasta cele mai sincere mulțumiri D-lui **Dr. Eusebiu Roșca**, director seminarial în Sibiu, care din tristul incident al trecerii la cele eterne a regretatului nostru **Nicolae Puican**, fost profesor la gimnasiul gr-or. din Brașov, a binevoit a permite participarea corului seminarial la actual funereal, precum și mult onoratului domn **Dimitrie Cuntan**, profesor seminarial și membrilor corului însuși, cum și tuturor clericilor, care prin participare i-au dat reposatului ultimul onor.

Orăștie, în 30 Martie 1903.

Jalnica familie.

O apărare.

Petroșeni, în Martie, 1903.

Dle Redactor!

Vă rog a da loc în foaia D-Voastră, la următoarea scrisoare de apărare:

În Nr. 7 a foi „Popor. Rom.“ din Pesta, a apărut un articol subscris de „Jian“, în care descriind reușita concertului dat în favorul bisericii, Jian vrea se arete lumei, că cu însuflețire și dor de muncă poți face minuni și laudă pe dl Petru Iacob, conducătorul corului, pe care l'a compus din tinerimea română de mineri. Această laudă mi-a adus și mie o mare mângâiere sufletească, cu atât mai vârtos, că, precum se vedea din invitări, a fost în favorul bisericii. Durere însă pentru mine e aceea, că Jianu pe mine și pe alții 2—3 membrii din comit. par. ne numește „pécătoși“ și că „trebue să fim inferați spre a ne cunoaște lumea, că noi punem bețe în roate preotului și d-lui P. Iacob la facerea unei fapte bune și nobile“. Rog, pe dl Jian, se binevoiască a-și spune numele, ca să-l cunosc, și cunoscându-l să-l întreb: când a ținut comitetul par. ședință și s'ar fi decis a face concert pentru biserică și cari membrii s'au prezentat în aceea ședință; fost-am și eu cu

acei 2—3 membrii acolo, și dacă am fost, am fost noi contra ori pro? Eu nu am fost de loc înștiințat despre vre-o convenire prealabilă, ori despre vre-o ședință pentru facerea concertului. Nu neg, am fost invitat, dar' n'am mers, devreme-ce pe mine și pe alți mulți binefăcători ai bisericii totdeauna, dar' cu deosebire de un timp încoace, unii fruntași ai bisericii noastre de-aici, ne dușmănesc și nu știu cum se ne negrească în ochii lumii. Pot constata cu întreaga inteligență din Jiu, că eu în calitate de episcop totdeauna m'am îngrijit de bunăstarea și înflorirea bisericii dinpreună cu toți cei 2—3 membrii com.; la toate ședințele comitetului și a sinodului am luat parte, dar' durere, că aici, deși ar trebui să se țină ședințe, având atâta amar de datorie la biserică și să ne înțelegem cum se o putem plăti, aceasta însă nu se face. Iată suntem în luna lui Martie și în decursul acestui an încă nu s'a ținut comitet nici sinod, decum pentru alte treburi bisericesti, dar' nici pentru alegerea membrilor în comitetul parochial, după cum s'a întâmplat în alte parochii. Acum spunem D-Ta d-le Jian, cari sunt acei 2—3 membrii ai comitetului ce împedecă buna înțelegere și pun bețe în roate la facerea faptelor bune? Poate D-Ta îi vei cunoaște, noi însă, nefiind alegere nouă, ear' mandatul comitetului vechiu încetând cu sfârșitul anului trecut, — noi nu-i știm, nici nu-i cunoaștem.

Rog pe Jianu, ca pe viitor să cearnă mai bine lucrurile, când voește a le descoperii lunei mari, și să nu mai dea în vilea neadevăruri.

Dionisie Socol,
episcop.

Nr. 94—1903.

Publicațiune.

Conform ordinului comitetului central al Comitatului Hunedoara, data 6 Martie a. c. Nr. 6, lista alegătorilor dietali valabilă pe 1904 se va rectifica prin subsemnata comisiune pe baza dispozițiilor art. de lege XV. 1899 la 2 April 1903. Despre aceasta se încunoștințează toți aceia cari posed dreptul de alegător dietal cu acea observare, că dacă dinșii nu se vor prezenta înaintea comisiunii, susceperea lor în lista va urma, din oficiu.

Comisiunea de conscriere.

Orăștie în 25 Martie 1903.

Friedrich Acker,
președinte comisiunei

In parte ori în arândă!

5 jugere de pământ arător, (în Ceret) se dau în parte ori în arândă.

Mobile noue,

moderne, pentru o odae de durmit și pentru un prânzitor, se vind din mână liberă, tare ieftin!

A se cere informațiuni în *Strada Posta-veche* la Nr. 5.

CÂND VENIȚI LA ORĂȘTIE nu uitați a cerceta pentru trebuințele ce aveți D-v. următoarele firme:

Depositul de haine gata și mare croitorie vieneză alui
SIMION CORVIN jun.
drumul țerii.

Prăvălia de manufactură și deposit de păpuși gata alui
GEORGE BACIU
în piață.

Prăvălia de manufactură alui
ION LAZAROIU
în piață.

Noua prăvălie mixtă a lui
IOAN ROB
piața-poliției.

Primul depou de pește sărat de toate sortele, alui
VASILIE N. BIDU
în Oraștie.

Prăvălia de opinci și pielărie a lui
PETRU BANCUI
în piață.

Croitoria pregătind și haine bisericesti, alui
ADAM CRISTEA
Coțul Str. Beriiului.

Cel mai elegant atelier de frisat, și tuns alui
IOAN ANDRESCU
piața-poliției.

Măcelăria lui
AUREL PAPIU
piața poliției.

Institut funebral
BARCSI J. și G. BRASSAI
în Oraștie.

Atelierul de măsar (têmplar) și deposit de mobile și costiuigni alui
DUMITRU MARTIN
str. Căstăului

Croitoria lui
IOAN MUNTEAN
drumul țerii

Atelierul de păpucărie alui
ION LAZAROIU
drumul țerii.

Ferăria lui
ILIE LĂDARIU
Drumul-țerii (l. bis. gr.-or.)

Atelierul de păpucărie alui
IOAN VĂRMĂGEAN
lângă spitalul mil.

Rotăria lui
NICULAE FILIMON
dr. țerii (l. bis. gr.-or.)

Atelierul de păpucărie alui
IOAN TOMUȚA
piața-poliției.

Atelierul de păpucărie alui
alui GEORGE BALOMIRI
Str. Căstăului.

Sz. 405—1903 vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíroság 1903. V. 173. számú végzése következtében Dr. Antoni Ede szászvárosi ügyvéd által képviselt „Brooser-Vorschusverein“ javára Buta Pastia lui Nicolae és társai nagydenki lakosok ellen 80 kor. s jár. erejéig 1903. évi február 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felfoglalt és 1118 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lóvak, tehének, ökör, borjúk, juhok, szekér, buza, széna, szalma és égetet téglá nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. bíróság 1903. évi V. 173/2 számú végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés enné 1901. évi április hó 15 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 55 kor. 40 fillérben biróilag már megállapított költségek és kor. fill. ezuttali erejéig Nagy-Denken adósok lakásán leendő eszközésére 1903. évi április hó 16-ik napjának délutáni 3 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1903. évi április hó 25 napján.

Rácz Árpád
kir. bir. végrehajtó

Sz. 123—1903. vgrht.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíroság 1901. V. 951. számú végzése következtében Dr. Suci Gábor ügyvéd által képviselt Gottschlig Ágoston javára Lobstein Szidonia ellen 385 Kor. 92 fill. s jár. erejéig 1901. évi nov. hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2008 Koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti árucikkek, álványok és házibutorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíroság 1903-ik évi V. 9/3 számú végzése folytán 385 Kor. 92 fill. tőkekövetelés ennek 1901. évi május hó 11 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 120 Kor. 98 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zs. M. Parosenyben alperes lakásán leendő eszközésére 1903 évi április hó 17-ik napjának délutáni 1 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

A mennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1903. évi márczius hó 21 napján.

B. Bánffy Albert
kir. bir. vgrhtó.

Sz. 397—1903. vgrht.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. bíróság 1902. V. 209 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurél szászvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénz- és hitelintézet részvénytársaság javára Bercsán Róza szászvárosi lakos ellen 2000 Kor. s jár. erejéig 1902. évi április hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt és 823 koronára becsült következő ingóságok, u. m. különféle bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíroság 1903. évi V. 274/6 szám végzése folytán 2000 kor. tőkekövetelés ennek 1902. évi május hó 8 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódij és eddig összesen 6 kor. 60 fillérben biró-

lag már megállapított költségek erejéig és 5 kor. 80 fill. ezuttali költségek erejéig Szászvároson adós lakásán leendő eszközésére 1903. évi április hó 22-ik napjának délutáni 1/2 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászvároson, 1903. évi márczius hó 25 napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó

Postavuri

pentru rânduri întregi de haine.

Subscrisul recomand onoratului public următoarele soiuri de postavuri din cele mai fine, trainice, aduse dela vestita și marea.

Fabrica de postavuri din Jägerndorf
(Silesia austr.)

și anume:

Stofe de pervien și dosking pe seama clerului înalt, materii dupăplăcere pentru uniforme de oficiali, de pompieri și de gimnastici ori bicicliști, postavuri de livree, stofe-Loden pentru dame și pentru domni, postavuri de îmbrăcat biliarde și mese de joc și trăsuri etc.

— Toate mărfuri trainice, favorabile, cinstite, de lână curată, de Silezia, — nu zdrențe de cele ieftine de nu plătesc cât prețul pentru croitul lor!

Cu stimă
Aladar Szatmáry,
representantul fabricii de postav de Jägerndorf și Agentură comercială conces. de autorități, ospet. hot. „Szechenyi“ în Oraștie

„TIPOGRAFIA NOUĂ“

în Oraștie

provăzută cu cele mai noue și elegante soiuri de litere, — se ofere Onor. Public pentru tipărirea de cărți, broșuri, foi, anunțuri, invitări, placate, și ori-ce alt soi de tipărituri.

Numărul de față al foii „LIBERTATEA“, tipărit în „Tipografia Nouă“ presintă și el în parte bogăția și variația caracterelor de care dispune.

Prețuri moderate! ✱

✱ Executare repede!